

Casus vraag 1

E heeft uit zijn eerste door het vroege overlijden van zijn echtgenote S in 2007 ontbonden huwelijk drie kinderen: A,B en C. Omdat S ongeneeslijk ziek was, hebben E en S er voor gekozen dat E haar enige erfgenaam is. E en S waren nog relatief jong toen S overleed en E aan het prille begin van zijn tandarts carrière met drie jonge kinderen achter bleef. E heeft als wettelijk vertegenwoordiger van zijn kinderen namens hen een beroep gedaan op hun legitieme porties. De legitimaire vorderingen van de kinderen zijn met toestemming van de kantonrechter vast gesteld op ieder € 20.000, -. E was er niet op uit, maar wat hij niet had gedacht gebeurt. Hij wordt verliefd op V een jongere vrouw die hij op zijn werk heeft leren kennen. De liefde is wederzijds en er worden plannen gemaakt om te trouwen. V heeft uit een vorige relatie twee jonge kinderen, door E enthousiast zijn bonuskinderen genoemd. De genegenheid is wederzijds. Het leeftijdsverschil tussen E en V is aan de ruime kant (20 jaar). E en V trouwen in 2011 in de wettelijke gemeenschap van goederen. De kinderen van E gunnen hun vader het nieuwe geluk maar zien met lede ogen aan dat hun vader zich helemaal voegt naar zijn nieuwe jonge echtgenote en haar kinderen. De liefdesbaby van E en V laat ook niet lang op zich wachten. De kinderen van E uit zijn eerste huwelijk vinden dit maar zo zo. Vooral de jongste van hen, laat haar vader duidelijk merken dat zij het allemaal maar niks vindt en maakt haar vader bittere verwijten. Alle drie bejegenen ze hun stiefmoeder en halfbroertje H koeltjes. V beklagt zich daar meermalen over bij E. Uiteindelijk wordt de relatie van E met zijn kinderen uit zijn eerste huwelijk slechter en slechter en zien en spreken zij elkaar nog sporadisch. De jongste van de drie wil zelfs geen contact meer met haar vader. De tandartspraktijk van E is succesvol, ook in financieel opzicht. Er wordt in Italië, het geboorteland van V die nog steeds de Italiaanse nationaliteit heeft, een woning verkregen die op naam van V wordt gezet. Tijdens hun huwelijk overlijdt de moeder van V zonder een testament te hebben gemaakt en V's erfdeel bedraagt € 100.000, -. E maakt een testament waarbij hij V, hun kind H en zijn beide stiefkinderen tot zijn enige erfgenamen benoemt. Voorts benoemt hij zijn echtgenote V tot executeur en afwikkelingsbewindvoerder. E kent haar als afwikkelingsbewindvoerder de bevoegdheid toe om zijn nalatenschap geheel zelfstandig te verdelen. V krijgt een vast executeursloon van € 10.000, -. Vanaf diens geboorte in 2012 zet E jaarlijks een bedrag van € 20.000, - op een spaarrekening van zijn jongste kind H. Dan komt E in 2018 te overlijden.

Vragen

- a. Wanneer zijn de legitimaire vorderingen van A,B en C in de nalatenschap van hun moeder S opeisbaar geworden?
- b. Kan die opeisbaarheid worden beperkt en zo ja hoe en op grond van welke wettelijke bepaling? Wat heeft de Hoge Raad geoordeeld over de rol van de notaris in dat kader?
- c. Draagt een legitimaire vordering rente zodra die opeisbaar is?
- d. Na het overlijden van hun vader doen A,B en C een beroep op hun legitieme portie in diens nalatenschap. Tot wie moeten zij zich richten om de gegevens te verkrijgen om hun legitimaire vorderingen in de nalatenschap van hun vader te kunnen vaststellen? Welke gegevens moeten worden verschaft? Motiveer uw antwoord aan de hand van de rechtspraak. Zijn in dit verband de jaarlijkse overschrijvingen naar de spaarrekening van H relevant voor de omvang van de legitimaire vorderingen van A,B en C?
- e. V verzwijgt het huis in Italië, maar A, B en C komen achter het bestaan daarvan en beschuldigen hun stiefmoeder van bedrog en hun advocaat beroept zich op art.3:194 BW. Wat betekent dat en speelt die bepaling hier een rol? Zou dit artikel gelden als E de

wettelijke verdeling niet zou hebben uitgesloten? Ook de erfrechtelijke verkrijging van de moeder van V vormt een geschil. Volgens A, B en C speelt die wel degelijk een rol bij het vaststellen van de omvang van hun legitieme porties. Wat zou u als boedelbehandelaar daarvan vinden? Motiveer uw antwoord aan de hand van rechtspraak.

- f. Is het voor de vorderingen van A, B en C relevant dat V een executeursloon ontvangt?
- g. Wanneer A, B en C hun legitieme porties opeisen beroept V zich op de verzorgingsplicht van E jegens haar. Heeft V een rechtens sterke zaak?
- h. V woonde tot het overlijden van E in hun prachtige villa in Wassenaar, maar na het overlijden van E wil ze terug naar Italië met haar jongste kind H. Ze wil de villa verkopen, maar zeer tegen de zin van haar beide andere kinderen die er willen blijven wonen omdat ze in Leiden studeren en de toedeling van de villa aan hen mogelijk kunnen financieren met de hulp van hun steenrijke vader. V verkoopt de woning toch en u wordt aangewezen als de transportnotaris. Hoe controleert u de bevoegdheid van V? Welke wettelijke bepaling(en) is (zijn) hierbij de maatstaf?

Casusvraag 2:

In een testament (tweetrapsmaking in patchwork family- geval) is het volgende opgenomen:

'3. Voormelde benoeming van de afstammelingen van mijn partner tot erfgenaam onder opschortende voorwaarde geschiedt voorts onder de ontbindende voorwaarde dat bij het overlijden van mijn partner zou blijken dat :a. mijn kinderen casu quo hun afstammelingen niet op gelijke wijze als genoemde [naam dochter gedaagde] casu quo haar afstammelingen als erfgenaam en/of legataris tot de nalatenschap van mijn partner zouden zijn gerechtigd, of [...].'

- a. Wat is de bedoeling van deze constructie en ziet u een juridisch erfrechtelijk bezwaar tegen deze constructie?
- b. Kunt u met een andere constructie de eerststervende enige rust geven dat de langstlevende de kinderen van de eerststervende ter zake des doods zal bedenken?

Casusvraag 3: let op: Belgisch erfrecht

Man is gehuwd (scheiding van goederen) en heeft 4 kinderen. Hij laat bij zijn overlijden na: woning (600 000), inboedel (100 000), spaargeld (380 000) en effecten (520 000).

Hij heeft op 31.8.2010 verschillende schenkingen aan zijn kinderen gedaan. Deze schenkingen zijn voor de kinderen onderling voorschotten op erfdeel, maar tegenover moeder wel van inbreng vrijgesteld.

De waarde van die schenkingen, bepaald overeenkomstig de regels die vanaf 1.9.2018 zullen gelden, is als volgt:

Kunstcollectie aan A 100 000

Geld aan B 180 000

Familiaal bedrijf aan C 900 000

Appartement aan de kust aan D 350 000

De man wil de gelijkheid tussen zijn kinderen nog steeds.

Voor zijn vrouw is VG op de nagelaten goederen voldoende, meent hij.

Bereken de gevolgen van de inbrengregels tussen de kinderen en van de inkortingregels voor moeder.